

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการแสวงหาและการนำสารนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงาน เผยแพร่ในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศเรื่องโรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาเรื่องการใช้แหล่งสารนิเทศเรื่องโรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข
2. ศึกษาเรื่องวิธีการเข้าถึงสารนิเทศเรื่องโรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข
3. ศึกษาเรื่องอุปสรรคในการแสวงหาสารนิเทศเรื่องโรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข
4. ศึกษาเรื่องรูปแบบการนำสารนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานเผยแพร่ในการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแพร่ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้ ฝ่ายเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลจังหวัด ฝ่ายพัฒนาบุคลากร และการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฝ่ายเผยแพร่และฝึกอบรม ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อเขต ฝ่ายเผยแพร่และฝึกอบรม ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ กองโรคเอดส์ การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่าง 2 วิธีประกอบกันคือ การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการให้

วิธีจับสลาก การสุ่มตัวอย่างแบ่งประชากรเป็น 2 ประเภทคือ

1. การสุ่มแบบเจาะจง ประชากรคือกลุ่มผู้บริหารคือเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขใน  
ระดับ 6-8

2. การสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลาก ประชากรคือเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขใน  
ระดับปฏิบัติการคือข้าราชการระดับ 3-5

การสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มนี้เลือกตัวอย่างประชากรหน่วยงานละ 1 ตัวอย่าง โดยการ  
นำอัตราเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติงานในหน่วยงานสาธารณสุขดังกล่าวมาเรียงลำดับ เช่น ในฝ่าย  
เวชกรรมสังคม ประกอบด้วยข้าราชการระดับ 3-5 ทั้งหมด 4 อัตรา อัตราละ 1 คน วิธีการ  
สุ่มตัวอย่างกระทำโดยนำข้าราชการทั้ง 4 อัตรา มาเรียงลำดับ และให้หมายเลขดังนี้

อันดับ 1 นักวิชาการสุศึกษา หมายเลข 1

อันดับ 2 นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ หมายเลข 2

อันดับ 3 นักวิชาการสุขาภิบาล หมายเลข 3

อันดับ 4 นักวิชาการควบคุมโรค หมายเลข 4

หลังจากนั้นจึงจับสลากตัวอย่างของโรงพยาบาลแต่ละจังหวัด ว่าข้าราชการในระดับ  
ปฏิบัติการคนใดจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำชื่อจังหวัดต่าง ๆ มาเรียงตามลำดับ ตามตัวอักษร  
แล้วจับสลากเรียงลำดับหน่วยงานในแต่ละจังหวัดดังนี้ โรงพยาบาลจังหวัด สำนักงานสาธารณสุข  
จังหวัด ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ ศูนย์ควบคุมโรคเอดส์ ตัวอย่างเช่น ถ้าจับสลากของโรงพยาบาล  
ประจำจังหวัดขอนแก่น ได้หมายเลข 3 แสดงว่า นักวิชาการสุขาภิบาล ประจำฝ่ายเวชกรรมสังคม  
โรงพยาบาลจังหวัดขอนแก่น จะเป็นประชากรที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยงาน	เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข		รวม
	ระดับผู้บริหาร	ระดับปฏิบัติการ	
ฝ่ายเวชกรรมสังคม			
โรงพยาบาลประจำจังหวัด	72	72	144
โรงพยาบาลในเขต กทม.	5	5	10
ฝ่ายพัฒนาบุคลากรและการสาธารณสุขมูลฐาน (ฝ่ายเผยแพร่และฝึกอบรม)			
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	72	72	144
ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคติดต่อเขต	12	12	24
ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคเอดส์	1	1	2
รวม	162	162	324

### การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาหลัก และวิธีการสร้างแบบสอบถามชนิดต่าง ๆ จากเอกสาร วารสาร งานวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
2. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร งานวิจัย และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพฤติกรรม การแสวงหาสารนิเทศ และการควบคุมป้องกันโรคเอดส์
3. ศึกษาเบื้องต้นถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่สารนิเทศเรื่องโรคเอดส์ของกระทรวงสาธารณสุขที่จะใช้เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย โดยการติดต่อขอความร่วมมือจาก

กองการเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข ในเรื่องหน่วยงาน และกรอบอำนาจกำลังของประชากร ที่จะให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

4. สร้างเครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือหลักในการสำรวจ โดยสร้างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมุติฐานของการวิจัย คำถามแบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่เกี่ยวกับหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับของข้าราชการ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 การใช้แหล่งสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทของแหล่งสารนิเทศ อัตราการใช้ วิธีการใช้ ระดับการใช้แหล่งสารนิเทศทั้งแหล่งจากห้องสมุด แหล่งจากตัวบุคคล และแหล่งจากสื่อมวลชน

ตอนที่ 3 วิธีการเข้าถึงแหล่งสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข เป็นคำถามเกี่ยวกับ วิธีการในการค้นคว้าหาความรู้เรื่อง โรคเอดส์ ระดับของการได้รับสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์จากแหล่งสารนิเทศต่างๆ องค์ประกอบที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้แหล่งสารนิเทศ และระดับของการนำสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์ไปใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 4 อุปสรรคในการแสวงหาสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคที่พบจากการใช้แหล่งสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 5 รูปแบบการนำสารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์มาใช้ในการเผยแพร่ ควบคุม ป้องกัน โรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับของการใช้สื่อสารนิเทศแบบต่าง ๆ ในการเผยแพร่สารนิเทศเรื่อง โรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข

คำถามทั้ง 5 ตอนนี้มีแบบเลือกหลายคำตอบ และคำตอบเดียวจากหลายคำตอบที่กำหนด แบบอัตราส่วนประเมินค่า 3 อันดับ และ 4 อันดับ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ออกแบบเพื่อการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยส่วนสำหรับคำถาม คำตอบ อยู่ทางซ้ายมือ ทางด้านขวามือ เป็นช่องสำหรับลงรหัสเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ (รายละเอียดของคำถามแสดงในภาคผนวก)

5. ทดสอบแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังฝ่ายเวชศาสตร์สังคม โรงพยาบาลประจำอำเภอ ซึ่งมีขนาดใหญ่ และปริมาณงานใกล้เคียงกับโรงพยาบาลจังหวัด จำนวน 14 แห่ง แห่งละ 2 ชุด ดังนี้ โรงพยาบาลบ้านหมี่ โรงพยาบาลพระพุทธบาท โรงพยาบาลเชียงคำ โรงพยาบาลศรีสังวร โรงพยาบาลดำเนินสะดวก โรงพยาบาลบ้านโป่ง โรงพยาบาลโพธาราม โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 โรงพยาบาลตะกั่วป่า โรงพยาบาลสุโขทัย-ลก โรงพยาบาลเบตง โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลอินทร์บุรี โรงพยาบาลมะการักษ์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามวันที่ 27 ธันวาคม 2534 และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาภายในวันที่ 10 มกราคม 2535 จำนวน 20 ชุด หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามดังกล่าว มาหาข้อบกพร่อง และนำมาแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และนักสถิติ

#### การแจกแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 324 ชุด ไปยังหน่วยงานที่เป็นกลุ่มประชากร พร้อมด้วยจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามครั้งแรกไปในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 167 ชุด ครั้งที่สองวันที่ 10 มีนาคม 2535 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 56 ชุด และครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2535 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 23 ชุด

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistic Package for Social Science Version X) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของผู้ตอบคำถามจะเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาค่าร้อยละ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งสารสนเทศเรื่องโรคเอดส์ วิธีการเข้าถึงสารสนเทศเรื่องโรคเอดส์ อุปสรรคในการแสวงหาสารสนเทศ และรูปแบบการนำสารสนเทศเรื่องโรคเอดส์ไปใช้ ปฏิบัติงานเผยแพร่ในการควบคุมป้องกันโรคเอดส์ ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข จะเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตีความหมายของค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อดังนี้

1. เมื่อแบบประเมินมี 3 ระดับ ตีความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อดังนี้
 

2.50 - 3.00	มาก
1.50 - 2.49	ปานกลาง
1.00 - 1.49	น้อย
2. เมื่อแบบประเมินมี 4 ระดับ (ใช้กับแบบสอบถามในเรื่องของรูปแบบการนำสารสนเทศเรื่องโรคเอดส์ไปใช้ในการปฏิบัติงานเผยแพร่ ควบคุม และป้องกันโรคเอดส์ของเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข) ตีความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อดังนี้
 

3.51 - 4.00	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยมาก

ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศเรื่องโรคเอดส์ในระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าที (T-test)

หลังจากนั้นทำการรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ รายงานผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ